

ЕКОНОМІЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ПІДПРИЄМСТВА - ВАГОМА СКЛADOVA КОНКУРЕНТНИХ МОЖЛИВОСТЕЙ ПІДПРИЄМСТВА

© Берлінг Р.З., Мельник Л.І., 2011

Визначення ефективних, адаптованих до відповідних умов розвитку виробничих відносин і механізмів управління підприємствами неможливе без всебічного, та системного дослідження такої категорії, як економічний потенціал підприємств, зокрема, що стосується структурних елементів і характеру їх взаємодії. При цьому економічний потенціал підприємств варто розглядати не тільки як здатність виробляти блага, але й як систему, що здатна виявити і запропонувати певний резерв. По суті, мова йде про визначення можливих меж виробничо-відтворювальних процесів на конкретному підприємстві чи в галузі, про можливість реалізації деяких граничних стратегічних установок, у межах яких виробничі системи будь-якого рівня не втрачають своєї цілісності.

Аналіз свідчить, що категорія «економічний потенціал підприємства» сучасною економічною наукою трактується неоднозначно. На думку більшості дослідників, економічний потенціал є узагальнюючим показником. У ньому поєднуються природні, виробничі, науково-технічні, соціально-культурні властивості економічної системи. Величина економічного потенціалу підприємства визначається масштабом, ступенем досконалості та структурою продуктивних сил. Разом з цим аналіз виявив значні розходження у визначеннях економічного потенціалу, розумінні його сутності, складу структурних елементів, його взаємозв'язку з іншими категоріями.

При визначенні місця економічного потенціалу об'єктом оцінки мають бути потенційні можливості виробництва матеріальних благ і послуг. При цьому оцінці підлягає або загальний розмір економічного потенціалу, або розмір його активної частини.

Виходячи з цього, оцінка економічного потенціалу промислових підприємств повинна базуватися на визначенні розміру економічних результатів, що можуть бути одержані у майбутньому.

В даному напрямку можна виділити два напрямки нарощування потенціалу. Перший – зовнішній, пов'язаний з залученням ресурсів на підприємство ззовні, другий – це пошук і реалізація внутрішніх резервів підприємства, що є присутніми в окремих структурних елементах економічного потенціалу: кадрового, виробничого, екологічного і т.п. Механізм їх взаємодії дозволяє встановити оптимальні пропорції витрат підприємства на формування, підтримку та розвиток цих окремих структурних елементів. Пропорції витрат при цьому повинні встановлюватися на основі аналізу коефіцієнтів еластичності, що визначають вплив кожного структурного елемента економічного потенціалу на кінцеві показники діяльності підприємства.

При оцінці економічного потенціалу підприємства враховується також загальна величина економічних ресурсів, якими володіє і розпоряджається підприємство, та економічні результати від їх раціонального використання.

На підставі дослідження складу та структури економічного потенціалу підприємства, механізму взаємодії окремих його структурних елементів вдається встановити оптимальні пропорції витрат підприємства на формування, підтримку та розвиток окремих структурних елементів економічного потенціалу. Проте сам механізм взаємодії залежить від зовнішніх чинників – поточного стану зовнішнього економічного середовища, державної макроекономічної політики та нормативно-правової бази [1].

Таким чином, використання економічного потенціалу підприємства стає вагомим чинником у конкурентному середовищі, оскільки надає можливість підприємству отримувати конкурентні переваги по відношенню до інших учасників ринку.

1. Лапін С.В. Економічний потенціал підприємств промисловості: формування, оцінка, управління «вісник СумДУ. Серія Економіка», №1, 2007.-Т.2.